

HILMI İŞGÜZAR (Sinop) — Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım;

14 ncü madde; «Hükümet tasarısında 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununun 15 ve 21 nci maddeleri kanunda yazılı kovuşturma ve usul hükümleri Danıştay Birinci Başkanı, daire başkanları ve üyeleriyle Başkanunsözcüsü hakkında uygulanmaz hükmünü» getirmişken, Geçici Komisyon bu hükmü değiştirmek suretiyle; Danıştay Birinci Başkanı, daire başkanları ve üyeleriyle Başkanunsözcüsü için çözüm yolunu Danıştay Genel Kurulunun iznine bırakmıştır.

Şahsi kanaatime göre; gerek Hükümet tasarısında ve gerekse Geçici Komisyon değiştirisinde Danıştay bir küll olmasına rağmen, bir ayırma tabii tutulmuş (Hükümet tasarısı kabul edilse bile) kanunsözcüleri, başyardımcı ve yardımcıları hakkında bu hükümlerin uygulanmasını Danıştay Başkanlar Kurulunun iznine bırakmıştır.

Hükümet tasarısında daire başkanlarını, başkanunsözcüleriyle, kanun sözcülerini ve yardımcıları tamamen ayırmıştır. Halbuki bunlar Yüksek İdare Mahkemesinin üyelerini teşkil ettiklerine göre, bu ayırımı yapmak mümkün değildir. Bu ayırımı yapıldığına göre; Geçici Komisyon değiştirisini ile Hükümet tasarısı arasında da bir fark görmek mümkün değildir. Bunlar Genel Kurulun iznine bırakıldığına göre, Genel Kurul, birinci başkan, daire başkanı, üyeleri ve başkanunsözcüleri için Genel Kurul izin vermediği takdirde 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanunu burada yürümecektir arkadaşlarım.

O halde; Yüksek İdarî Mahkemenin Genel Kuruluna kendi mensupları hakkında yapılacak takibatta bir sigorta veya emniyet şekli getirilmesi, kanaatime göre Hükümet tasarısı ile Geçici Komisyon tasarısı arasında bir fark yaratmamaktadır.

Eğer, gerek Hükümet tasarısında ve gerekse Geçici Komisyonun getirdiği metin arasında bu üyeleri de içine alan bir durum ortaya çıkmış olsaydı, o zaman değerli arkadaşımız Reşit Ülker Beyin fikirlerine bendeniz de burada ıstırak ederdim.

Esasında örfi idare muvakkattir. Örfi idare ortadan kaldırıldıktan sonra - ki, bunlar fevkalâde haller için tatbik edilmektedir - devamlı şekilde sıkıyönetimle idare edilen ülkeleri düşü-

nürseniz o takdirde bile sıkıyönetimin vermiş olduğu kararların ortadan kaldırılmasına yetkili olan Danıştay üyeleri hakkında kovuşturma yapılabilmesi meselesinin, kendi Genel Kuruluna bırakılmış olması keyfiyeti Hükümet tasarısı ile arada bir fark yaratmadığından dolayı ben bu konuda bir mahzur görmüyorum.

Eğer Hükümet tasarısında başkanları, başkanunsözcüleriyle daire başkanlarını, kanunsözcülerinden ve başyardımcılarından ayırmış olsa idi, o zaman Hükümet tasarısının yerinde olduğunu biz de burada beyan edecektik. Her iki tasarımı mukayese ettiğimiz zaman kendi Genel Kurulunu, kendi üyelerinin cezaî sorumluluklarının icabedip etmediği konusunda karar verme yetkisiyle donatmış olması keyfiyetini bendeniz yerinde görüyorum.

Bu bakımdan söz aldım teşekkür ederim.

BAŞKAN — Madde üzerinde başka söz isteyen?

REŞİT ÜLKER (İstanbul) — Sayın Başkan, söz istiyorum.

BAŞKAN — Efendim, söz hakkınız var ama müsaade ederseniz takririnizi oylatalım ondan sonra size söz vereyim.

REŞİT ÜLKER (İstanbul) — Peki efendim.

BAŞKAN — Buyurunuz Sayın Komisyon.

GEÇİCİ KOMİSYON ADINA AHMET KARAASLAN (Malatya) — Sayın Başkan, Yüce Meclisin sayın üyeleri;

14 ncü madde üzerinde söz alan Sayın Ülker ve Sayın İşgüzar'ın birleştikleri bir ortak nokta vardır, o da şudur : Hükümetçe sevk edilen tasarının 14 ncü maddesinin Anayasamıza uygun şekilde tedvin edildiği, Komisyon değiştirisinin de Anayasaya aykırı olduğu görüşünde zannediyorum birleştiler.

Halbuki, mesele sadece Anayasanın hâkimlik teminatı ile ilgili olan yönünden tetkik edildiği zaman belki bu görüş ilk anda doğru gibi görünebilir. Ancak bir meselenin Anayasaya aykırı olup olmadığını tetkik etmek için her şeyden önce onun Anayasanın bütünü içinde mütalâa etmekte fayda vardır.

Anayasamızın Sıkıyönetim ilânına dair 124 ncü maddesi yapılan değişiklikle son şeklini almış bulunmaktadır.

124 ncü madde aynen şöyledir : «Savaş hali, savaşı gerektirecek bir durumun başgösterme-